

МИТМННЭРЭ

Нүлэр түмүктэригэр бири
тээлэ өттүбүтү графиттар киирдэ.

ОРОЙУОНГА ФОЛЬКЛОР ФЕСТИВАЛЫН ҮЙТҮҮ БАЛАҢЫАННАТА

Синь культура, искусство
атын ирүүнүн күүдүн, уусу
уран самодетельность норуот
ардактарын ныйыныстыгыгар,
сулуулар фольклорго, түрүн-
рүн сайдар. Ол өнөр фольклор
үтүр үгөстөрүн, бастың айы-
ныларын харыстадыгыга, та-
ныгыга, салгын сайыннарыга

1. Фестиваль сыла

Фестиваль дөңгөсөй националь-най политика өсөргөй, дөң-
лүмүн, өсүрүт културата, ис-
кусствота чөчүрүн сайдытып,
өсө бипр туофутунаа буолу-
та. Фестиваль сымалынаа саха,
чөчүрүн, эбэтт, юнаспр о.д.а.
тыллынаа уус-уран айымныла-
рын (олотхону, остуоруулары,
таабырыны, сэхэни, номоку
дөгэрэн уонна дьлэрэттн
ырылары, үгэтэрн, чабырдах-
тары, өс хоһооннорун, о.д.а.),
үтүкүүлэрн тэнигин, өлү тодо-
гөччүлэр ахсааннарын албигин
буолар. Болгомото сананы
өйүмүтэ, толоруу маастарысты-
батын тупсарыыга, уус-уран
таһыытын үрдөтүөт туһаайыл-
дыахтаах. Национальнай му-

2. Фестиваль кыттылаахтара

Фестивальга культура оро-
луоннаады уонна тым сирдэри-
кээри дьыллэри, кулуустар,
предприятиялар, учреждени-
лар, оскуолалар уус-уран са-
модетельностарын көдөстү-
тара, саастарыттан тутулуга
сүөх биирдинлээн толорооччу-
лар кыттаадылар. Ити иһгэр
кыириэхтэрин сөп: норуот
арыаларын чочуйан, тускара,
экс да кыолааска арааран толо-
рох хорохой уонна ансамбле-
кый көдөстүтүтэр, фольклор-

3. Фестивалы мыты бэрэдэгэ

Фестиваль инам түһүмэлэниэм тыттылар. бастаан бу дьыл Салаан иһын 15 күнүттөт сэттинны 1 күнүтэр диэри предприятиелар, үүрүдүмнелэр, колхозтар, совхоз, үөрэх заведенийелара кэһидэнтэргэ, онтон сэттинны 10--15 күнүрүтэр кэһидэнтөр оройуонна ооньуулар. Оройуон кэһигэр кэһидэнтөр биирдик коллективы тэрийэн манньк болдохтоого ооньуулар; сэтти

олох хаадынхатнарын кыт-
та эйэлэспэг охууу усу-
луобуйатыгар өрөгөндүүл-
лэр. Хас биирдин партинай
тэрилтэ хаһаайыстыбаһайа
эппиэтинэһе суох буолууну
сорунуулаахтык туоратыа
густаах. Бэрээдэги уонна үл-
дэссиппийлэһэтин көһээтчи-
лэри кытта «Эйэлэспэг оху-
уууу мытыахтаах.

Партия коммунистар су
рун болзомтолору дьонно
смыннылганын табан тари
йнигэ, олоххо сана абым
чайдары уонна үгэстэр
киэниг олоххо киллэрини
быраан туһунаа пропаганда
ны күүһүрдүүгэ туһаайар.
Итэҕэни утары охчууу ми
дуу күүстээх средстготат
критика уонна бэйэни кри
тикаланыы. Табаарысты
сууттар, сатирическан х
һыаттар бэйэлэрин үтүү
эстүгүн көрдөрдүлөр.

Общественный олох ой
санаата уларыйда, куорак
монна тини санатар кин

улахан суодта бариллэр. Ити
бишр көстүүтүнэл бивиги рес-
публикабытыгар Саха АССР
төрүлүбүгэ 50 сыла тучуу-
тун-инэнигар «Искусствам и
руот бас билэр» дэн дени-
түэх фольклор фестивалл бил-
лэриллэбитэ буолар.

Төлөөллийн инструменттарыг
хэрэглэнэ, хомхуу, о.д.а.
албатин, сангардыг — фести-
валь бийр дэвшүүлэх зоргоо,
Нийгэмийн хөгжлийн инструмен-
тальн ансэмблээр тархуулах-
тээхтэр, репертуард хөгж-
үүлэхтээхтэр, музыкантар
магистартыбалара тусарил-
длахтаах. Фестивальга нийгэм
тархуу ордуу улахан суолта-
лаах. Олон зоргоо аймгийн
үүс үгсгэрийн утгунуучидар-
ы, салгыг сайгунуучидар-
ыг нийгэмлэхтэр. Оффлайн
сагдалаахын бөгөөд нийгэм
фольклор бары жанрдарыг
аймгийн хомхуу, ыг-
тыг, тархуу үлэг сагдал-
лахтаах.

най ирмэ уонда үтүүү ан-
самбллара, олонхону, остуору-
һааны, үһүйээннэри, тойуктары,
чабырдахтары уо.д.а. бөлөх-
төн толорооччулар, норуот
ирээһинтэра, араас музы-
кальнай инструменнарта ээи-
нөөоччулар, хоһоон айааччы-
лар, үтүүүһүттэр, чабырдах-
сыттар, оһуоһай тылын этэс-
чинэр. Олонхоттон быһа тар-
дан бэлэмнэниэххэ сөн. Кыт-
тааччылар аһсааннара хаач-
чахтаммат.

пын 10 хүнүүгэр—Смлаг, Му-
гудай, сэтгэний 11 хүнүүгэр—
Болонго, Одулуун, сэтгэний
12 хүнүүгэр—Ваксы, Хайлахыг,
сэтгэний 13 хүнүүгэр—Соло-
вьев, Кытаанах, сэтгэний 14
хүнүүгэр—Волугур, Чакыр, сэт-
гэний 15 хүнүүгэр—Хадаар,
Холтоо, сэтгэний 16 хүнүүгэр
—Хатылы уолна Чуралчы се-
лота. Бигр коллектив соннуу-
тэ 1 час 10 мүнүүтэттэн
ылдаба, 1 час 30 мүнүүтэ

үлэтнiгэр, олобор-данаар
ытыктабыллахтык, кынам
нымдаахтык, сыймыаннаһына,
чиһиннэй буолуу, бэйэгэ уон
на атыттарга көрдөбүллээх
буолуу, итэҕэйсин, дынгыах
табаарыстаһым тына баар
буоллуктар. Бу ситиһиннэр—
партия улахан, тулуурдаах
үлэтин түмүктөрө.

Партийнай тэрилтэлэр үтэ-
лэрин биһир суолтатаах
учаастактарынан — ийерни-
дистическай пропаганда
книрикэлэрин — тахсыыларын
сараалаһын буолар.

Балр итэздэстэри туораталарын, коммунистический идеаллары, бийиги тутуубу быһаччы соруутарын прошагандалааһынны ордук кэминнээх, активнай өнөрүү соруга турар, — диир ССКП КК Отчуотунаах дакылаатыга ытыллыбыт съезд Резолюциятыгар атыллар.

И. СКАЧКО.
«ПРАВДА» Пресс-Бюро.

тэж уруна суух буюу тохтоох. Идэвчлэлтэрсэ фестиваль на- биллэлтэрдээш тэрийэр коми- теттан Ыслын бэлдэхторусар.

4. Нүэмэрдэри сыаналааһын

Нүгэмэрдэри сыналзаанына тэрийлэр комитет жүри састабын бигэргэтэр. Жюри нүгэмэрдэри биеэ баалдаах системаан сыналзымр. Онуоха учуоттаналлар: толоруу хаачыстыбата, нөсүүм, декорацин, световой оформление, музыканан добууохдааһын, жанр арааһа, нүгэмэрдэр ис хоһоонноро, сценическэй культури. Жюри сыналзаанына бүтөһүгэтэр.

5. Үбүлээлүн

Предприимчивеларга, учреждениеларга, колхозларга, совхозна, үрөх заведенийларыгар фестивалъ бойдаларин уонна общественнай тэрилталар үгэрин суотутар ытыллар. Никс турга тэрийэр комитет дэ-

6. Фестиваль салата

Оройуонга фольклор фести-
валын тэрийэр комитет маннык
састаалтаах бигэргэтииллэр:
Ефимов Г. Д. (председатель),
Белых М. И. (председатели
солбуунааччы), Уаров П. И.,
Сивцев А. А., Макарова Е. М.,
Эверстов С. В., Кандинский

Кинин турга бастаабыт кол-
дестивтар уонна биирдиилээн
тодороччулар I, II, III ете
пеннэх дипломиарынан наба-
раадаланаллар. Киниларга лау-
реат аата нигэриилэр уонна ой-
добунньук балэхтар туттарыл-
лаллар. Бастык тодороччулар
иуомэрдэ магнитофоннай
лентэргэ суруллулар, бэйэлэргэ
исхэнныга буолар республи-
канскай турга ыттар быраабы
ылааллар.

надынан бичигт атыгзыттан
инирбит үп өрскуоттанар.
Үһүс турга суоллаады уонна
командировочнай өрскуоттары
одохтоох бюджет суотугар өрө-
бүөн үйүнэр.

Н. И.
Нэгдүгээрх итгэлийн ко-
митеттэргэ советскай-партий-
най оргаттар тэриймэлэр.
Валашманьяны ЫБСЛКС
райкомун бюрота бигэргэт-
тэ,

Бу снимок «Мосфильм» киностудияда «Руслан уонна Людмила» картинаһы устуу бириэмэтигэр оҥорулуна. Постановщик уонна сценарий автора, А. С. Пушкин поэматынан, — режиссер Александр Птушко. Оператордар—Н. Гелейн уонна В. Захаров. Художник — Е. Сергайов.

Синьонка: Артист В. Пеллиний Фирлаф оруолугар.

В. Мазюков фотота.
ССТА фотохрониката.

Лев Толстой уонна сахалар

Нуучча улуу суруйаачыта Л. Н. Толстой революцияны кинигэтигэр үөрөбү суох сахаларга тийбэ киэҥини биллибит. Маныаха хас да төрөөстөр бааллар. Бириннэн, ыраахтаабы правительствота духовордары (эттанылары), православнай итэбэл сорох догмаларын биллэмэт, сөрүннэ кыттарган акаастаһар. Л. Н. Толстой итэбэл туһунан философиятыгар чугас турар дьону, Саха сиригэр кескө ытталымыра. Лев Николаевич кинилэргэ үбүһүн көмөлөһөр, ыраахтаабы быһаһын туһунан дьонун кинигэтигэр кэһэрэ. Духовордар улуу суруйааччы үтүктүн-өнгөтүн, итэбэл туһунан үөрөһүн туһунан үтүктүк көпсөндөрө. Иккиннэн, ыраахтаабы быһаһа Толстойу государственнай таһарга дьэһитин критикалымын кинигэтигэр дьэһититэ тэйиһитэ (кырыыска ыппыта). Онон акаастаһар таһарга дьэһитигэр да тьа сирин ыалларын кэриһсыйдыһа да сахалыы, нууччалыы кинигин кырыылдара. Ол көмөтө саха, нуучча үөрөхтээхтөрө Толстойга үгэлдэрэ-сүктэллэрэ. Ити утарыта үһү-үһүннэр дьон кинигэтигэр күүс дубуттара.

Випр кэмдэ Лев Николаевич Навидаан ийэр духовордар сэргэттарын Саха сиригэр тиэрдэр сирдникэ наадыһыта. Дьот дуохтуур үөрөбүн бүтэрөн дойдутугар, Чураччыга тийиэхтээх Прокопий Нестерович Сокольниковы бидиһин, нэрбигтэрэ. Сокольников улуу сурыйааччы тылын ылынан духовордар сэргэттарын Москвадан Якутскайга тиэрдбиктэ. Итинтэ сибээстээн сурыйсар буолбуттара. Ону билэн Амма-Лена нирбигитин сахалара улаханник сэргээбигтэрэ.

Од сэтгэлийн баяр холобуруман Мугудай ийнхэг Инчюкентий Кузьмич Сявцев (Мытйёвкы) Толстой портретын тусга хорюван урууһадаан Сокольниковын Москуаа ыһыһта буолуоч соң. Ону 1912 с. ахсынны 18 күнүгэр «Голос Москвы» хаһыат үрдүктү; сыналалаабыта. Ойуулуур-дүүһүнүүр искусство специалиһуна билигин даданы кэрэхсиддэр.

Сахалар Толстой айымньыларын кытары эниэ эрдэттэн билсибиттөр. Ахсыһы 12 күнүгэр 1912 сыллаахха кини «Бары хаачыстыба киниттэн» диэн комедията сахалыы тылы

ман туруорулдубут. Ол үс суол
нарэхсабилдах. Бииринэн, бу
комедия аан дайду үрдүнэ
иннис туруорулуута эбит. Бас
таан суруйааччы төрөөбүт эй-
тэтигэр, Тула уобалаһыгар,
тура сылдыбыт. Иккисинэн
комедияны сахалыы саха бас-
таан драматура А. И. Софро-
нов тылбаастаабыт. Усүһүнэн
сүрүн оруолларга А. И. Софро-
нов уонна Е. К. Яковлева-Со-
фронова бойдуларо оонньообут-
тар. 1913 сылга итинн таһынан
Л. Н. Толстой «Харага бы-
лааһа» уонна «Тыһынаат-
олук» диэн пьесалара тылбаас-
таммыттар.

Саха литературата бастаан арасы тартытыгар уотун сайдытыгар даваны Л. Н. Толстой бидлэр сабыдыалдаах Вийиги бодог суруйааччылар былыттан биридэстэрэ Аман Аччыгыһа «Анна Каренинаны тылбаастаан бачээттэһитэ, биһигин «Сэрин уонна айз» энципедия тылбаастымы сылдыһа Күннэхэ уус-уран уобараны ыспытаан айытыгар улу суруйааччы сабыдыала лаппа биллэр.

Н. ПАВЛОВ,
Саха АССР оскуолаларын
үтүөлээх учуутала.

Снимок: «ЗНЛ-ММЗ 554
самосвал.

В. Коротков фототр.,
ССТА фотокрениката,

